

Satversmei neatbilst izdienas pensiju samazinājums par desmit procentiem tām militārpersonām, kuras sasniegušas vecuma pensijas piešķiršanai noteikto vecumu

Šodien, 15. aprīlī, Satversmes tiesa pieņēma spriedumu lietā Nr. 2009-88-01 „Par Militārpersonu izdienas pensiju likuma pārejas noteikumu 14., 16. un 17. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 91. un 109. pantam”.

Satversmes 1. pants noteic, ka Latvija ir neatkarīga demokrātiska republika, Satversmes 91. pants garantē personu vienlīdzību likuma un tiesas priekšā, bet Satversmes 109. pants noteic, ka ikvienam ir tiesības uz sociālo nodrošinājumu vecuma, darbnespējas, bezdarba un citos likumā noteiktajos gadījumos.

Apstrīdētā norma noteic militārpersonu izdienas pensiju samazinājumu par desmit procentiem. Satversmes tiesa, izskatot konstitucionālo sūdzību, vērtēja apstrīdēto normu tiktāl, ciktāl norma ierobežo pieteikuma iesniedzējas pamattiesības. Tā kā uz pieteikuma iesniedzēju neattiecas izdienas pensijas samazinājums par 70 procentiem (tas attiecināms tikai uz strādājošajiem pensionāriem), tiesai nebija tiesību šīs lietas ietvaros vērtēt arī šo samazinājumu. Taču Satversmes tiesa spriedumā norādījusi, ka iepriekšējos tiesas nolēmumos ir vērtēti strādājošo pensionāru pensiju ierobežojumi un tādējādi likumdevējam, izmantojot savu rīcības brīvību, būtu jāpārskata izdienas pensiju regulējums un savlaicīgi jānovērš iespējama izdienas pensiju saņēmēju pamattiesību aizskārums arī citām pensionāru grupām, kas saņem izdienas pensijas.

Satversmes tiesa secināja, ka personas, kuras sasniegušas likumā „Par valsts pensijām” vecuma pensijas piešķiršanai noteikto vecumu, uzskatāmas par īpašu sociālo grupu, jo līdz ar algota darba pārtraukšanu samazināsies šo personu ienākumi un attiecīgi arī iespējas piedalīties dažādās sabiedriskās dzīves norisēs.

Regulējums, kas noteica militārpersonu izdienas pensiju noteikumus, ir spēkā kopš 1998. gada, un lai arī tas laikā gaitā ir mainījies, izmaiņas vienmēr bijušas personām labvēlīgas. Tādēļ šis regulējums ir atzīstams par pietiekami noteiktu un personām varēja rasties tiesiskā paļāvība uz to, ka tās saņems izdienas pensiju noteiktā apmērā. Samazinot pensijas apmēru un vienlaikus neparedzot nekādus kompensējošos mehānismus, tika aizskarta tiesiskā paļāvība un tādēļ apstrīdēto normu nevar atzīt par samērīgu.

Līdz ar to apstrīdētā norma, ciktāl tā attiecas uz personām, kas ir sasniegušas vispārējo pensionēšanas vecumu, neatbilst Satversmes 1. un 109. pantam. Ieturējumi no pensijām ir jāizbeidz ne vēlāk kā no šā gada 1. jūnija, bet neizmaksātā pensijas daļa ir jāatmaksā pensionāriem ne vēlāk kā līdz 2015. gada 1. jūlijam.

Satversmes tiesas spriedums ir galīgs un nepārsūdzams. Tas stāsies spēkā dienā, kad tiks publicēts laikrakstā "Latvijas Vēstnesis". Sprieduma teksts ir pieejams arī Satversmes tiesas mājas lapā: <http://www.satv.tiesa.gov.lv>.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājas lapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Satversmes tiesa
tiesa@satv.tiesa.gov.lv
67210274